

Obj. D.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ“
ПАНЧЕВО

БРОЈ:

05-246/2015-7/10

М: 30-12-2020

ПРАВНОЈ СЛУЖБИ
ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ

ПРЕДМЕТ: Услови, за потребе израде Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву.

ЈП "Дирекција за изградњу и уређење Панчева", поднела је захтев бр. 05-246/2015 од 16.03.2017. године (заведен у Заводу под бр. 369, од 23.03.2017. године) за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката о евидентираним или заштићеним објектима, споменицима културе и амбијенталним целинама за потребе израде Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву.

Локација на којој леже постројења комплекса "НИС - Рафинерија Панчево" Панчево је не само простор у близини бројних евидентираних археолошких налазишта (од енеолита до средњег века), већ су до сада у самом кругу Рафинерије нафте Панчево регистровани бројни случајни археолошки налази, и обављена археолошка истраживања на том простору. Ископавања су обављена:

- 1980 и 2010 године блокови 21 и 22. Локација се налази источно од манастира Војловица, на земљишту које је било благо нагнуто ка старој обали Дунава.

1980. године на том потесу откривени су остаци археолошких слојева из периода: неолита, бронзанодобне некрополе са спаљеним покојницима: културна група Гава комплекса (некропола 1) и некропола касног бронзаног доба - касне ватинске групе, фаза Белегиш - Иланца (некропола 2), сарматска скелетна некропола са 54 гроба, остаци сарматског насеља и средњовековно насеље.

2010 године, на основу Услови и мера заштите Завода датих за потребе израде Програма Урбанистичког плана за комплекс "НИС - Рафинерија Панчево" Панчево издатих од стране Завода под деловодним бр. 776/2 од 21.11.2005. и Решење о условима под деловодним бр. 310/2 10.05.2010. године бављена су обимнија археолошка ископавања заштитног карактера приликом којих је откривено и истражено преко 60 сарматских укопа (III - IV век), економског и стамбеног карактера. У потпуности је археолошки истражен простор планиран за следеће нове погоне у блоковима 21 и 22: 1Ц-01, 1Ц-05, 1Ц-06, 1Ц-07, 1Ц-08, 3Ц-13

У току 2010. и 2011. године вршило се стручно археолошко праћење земљаних радова на темељним стопама погона: 1Ц-09, 3Ц-14 (блок 3) и 2Ц-11 (блок 16).

- 2005. године на локацији будућег анекса зграде ЦФР мотора, у блоку бр. 2, приликом предходних заштитних археолошких ископавања констатовано је сеоско гробље из XVIII-XIX века које се простирало око манастира Војловица.
- 1993 - 95 и 1997 и 1998. године у блоковима 2 и 3, ископавања су показала постојање културног слоја из периода старијег гвозденог доба и постојање сарматске некрополе.
- Током разних градњи у кругу Рафинерије нафте Панчево, на различитим деловима простора откривено је и неколико коњаничких гробова (Авари), а

Поред тих евидентираних археолошких локалитета у комплексу "НИС - Рафинерија Панчево" Панчево и његовој близини, налазе се и два културна добра од изузетног значаја:

1. Археолошко налазиште "ГРАД" СТАРЧЕВО. Година проглашења од изузетног значаја - 1990. Налази се на левој обали Дунава, северозападно од села Старчева, 8 км југоисточно од Панчева.

2. МАНАСТИР ВОЈЛОВИЦА Година проглашења - 1990.

У оквиру манастирског комплекса археолошка ископавања обављена су 1982, 1984 и 1993-95. године,

Археолошки локалитети констатовани су и са стране пута Панчево -Старчево на којима се налазе комплекси ХИП „Петрохемија”, ХИП „Азотара” и НИС Рафинерија нафте Панчево:

- "Водице", 4 км. северно од Старчева констатовано је винчанско насеље;
- Хумка код Рафинерије нафте - заштићено ископавање обављено 1965. и 1969.г. - откривена су три културна хоризонта: некропола из XVIII века, енеолитски слој са укопаним скелетним гробом у центру Хумке и неолитско насеље старчевачке културе.

Недалеко од предметног простора, у насељу Топола са којим се план граничи, евидентиран је локалитет са археолошким садржајем - Најева циглана, (на старој обали Тамиша око 500 м. од пута за Старчево). Заштитна ископавања обављена 1947. године; констатовани следећи налази: праисторијско насеље, римско-провинцијска некропола из II - IV в.н.е. и насеље из истог доба са земуницама, као и старо словенско насеље и некропола.

Стога се на простору комплекса ХИП „Петрохемија”, ХИП „Азотара” и НИС Рафинерија нафте Панчево, укључујући и луку на Дунаву, у Панчеву могу очекивати покретни археолошки налази наведених праисторијских и историјских периода.

Приложени подаци указују на неопходност заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја манастира Војловица, а у блоковима Рафинерије нафте Панчево број 2, и 3 (на којима је констатовано манастирско гробље) и у блоковима 20, 21 и 22 (археолошки истражени 2010. године) где су резултати ископавања из осамдесетих година XX века и 2010. године показали постојање сарматске некрополе и насеља, током земљаних радова, неопходан је надзор археолога.

Сматра се да је током земљаних радова на изградњи новопланираних објеката и других радова који подразумевају земљане радове у току извођења на целом простору целог комплекса ХИП „Петрохемија”, ХИП „Азотара” и НИС Рафинерија нафте Панчево, укључујући и луку на Дунаву, неопходан надзор стручног лица, археолога, трошкове којег би сносио инвеститор. Извођач је обавезан да Завод за заштиту споменика културе благовремено обавести о почетку земљаних радова.

Са становишта заштите непокретних културних добара, План генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, може се планирати на основу следећих услова:

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја манастира Војловица пре почетка било којих земљаних радова, копања као и насипања, и градње објеката;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево број 2, и 3 (на којима је констатовано манастирско гробље) и у блоковима 20, 21 и 22 (археолошки истражени 2010. године) где су резултати ископавања из осамдесетих година XX века и 2010. године показали постојање сарматске некрополе и насеља;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова приликом копања канала (канализације, електро-инсталације, ПГТ каблова, водовода и сл), од стране стручњака Завода, а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза

неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза;

- На целом простору Плана потребно је обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова (копање темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл.) ради увида и израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчеву као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима.
- На делу локације уз пут Панчево - Старчево наспрам Манстира Војловица, који је споменик културе од изузетног значаја, не смеју се градити објекти чија би функција могла да угрози споменик културе.
- Комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара који се уклапа у општи амбијент.
- због велике површине обухвата плана која се налази у непосредној близини два споменика културе од изузетног значаја, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату појединачно прибаве конзерваторске услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву;

23.03. 2017.

у Панчеву

припремиле:

Весна Потпара, архитекта - конзерватор

Маја Живковић, археолог-конзерватор

Јасна Јованов, археолог-конзерватор